

**UCHWAŁA Nr XLI/428/09
Rady Miasta Szczecinek**

z dnia 21 grudnia 2009r.

w sprawie przyjęcia „Programu Aktywności Lokalnej Miasta Szczecinek na lata 2010 - 2013”.

Na podstawie art.110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591; z 2002r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806; z 2003r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568; z 2004r. Nr 102, poz. 1055 i Nr 116, poz. 1203; z 2005r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457; z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337; z 2007r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218; z 2008r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458 oraz z 2009r. Nr 52, poz. 420) - Rada Miasta Szczecinek uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Program Aktywności Lokalnej Miasta Szczecinek na lata 2010 - 2013”, stanowiący załącznik do nin. uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Szczecinek i Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Wiesław Suchowiejko

Załącznik do uchwały Nr XLI/428/09
Rady Miasta Szczecinek

z dnia 21 grudnia 2009r.

**PROGRAM
AKTYWNOŚCI LOKALNEJ MIASTA SZCZECINEK
NA LATA 2010 – 2013**

SZCZECINEK, GRUDZIEŃ 2009

I. WSTĘP

Program Aktywności Lokalnej, zwany dalej PAL lub zamiennie Programem powstał jako narzędzie realizacji projektu systemowego w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytet VII, Działanie 7.1 – Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, opisane w *Zasadach przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach POKL 2007-2013*.

Podstawę prawną opracowywania i realizacji Programu stanowi art. 110 ust. 10 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym „rada gminy lub rada powiatu, biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej, opracowuje i kieruje do wdrażania lokalne programy pomocy społecznej.”¹

Program wskazuje na problemy związane z funkcjonowaniem społeczności lokalnej, a także wyznacza kierunki działań mających na celu poprawę sytuacji w tym zakresie i określa mechanizmy wzmacniające efektywność zmian. PAL skierowany jest do osób w ramach konkretnego środowiska lub społeczności lokalnej, tj. do określonych grup społecznych np. niepełnosprawnych, bezrobotnych lub też grup określonych w pewnej przestrzeni np. mieszkańców dzielnicy, osiedla, bloku itp.

W Narodowej Strategii Integracji Społecznej dla Polski **wykluczenie społeczne** zdefiniowano jako brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich, w szczególności dla osób ubogich oraz tych, które w większym stopniu podatne są na marginalizację społeczną.

W lipcu 2005 roku Rada Europejska przyjęła „Wytyczne dla polityk zatrudnienia państw członkowskich Unii Europejskiej”.² W przyjętych wytycznych uznano, że zwiększenie udziału w zatrudnieniu i zwalczaniu wykluczenia społecznego wymaga ułatwienia dostępu do rynku pracy osobom poszukującym pracy, zapobiegania bezrobociu i zapewnienia osobom, które utraciły pracę bliskiego związku z rynkiem pracy oraz możliwości zwiększenia ich szans na znalezienie pracy.

Wytyczne poruszają problem integracji osób najbardziej oddalonych od rynku pracy, co ma obejmować wczesną identyfikację potrzeb, pomoc w poszukiwaniu pracy, integrację z najbliższym otoczeniem, w tym działania na rzecz terytorialnej spójności społecznej oraz eliminowanie ubóstwa. Zakres tych działań obejmuje Programy Aktywności Lokalnej opracowywane i realizowane w konkretnych środowiskach lokalnych, biorące pod uwagę zarówno potrzeby jak i zasoby społeczności, do której są adresowane.

Na potrzebę wsparcia społecznego w rozwiązywaniu problemów społecznych wskazuje również Strategia Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na lata 2007 – 2013 opracowana przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, która stanowi, iż „konieczne

¹ Ustawa o pomocy społecznej z 12.03.2004 (Dz.U. Nr 115 poz. 728 z późn. zm.)

² Decyzja Rady Europejskiej z dnia 12.07.2005 w sprawie wytycznych dla polityk zatrudnienia Państw Członkowskich. (2005/600/WE).

staje się (...) inwestowanie w kapitał ludzki oraz kapitał społeczny, czyli inwestowanie w ludzi i w budowanie związków między nimi, w ich wzajemne zaufanie i zaangażowanie w sprawy wspólnoty, a więc w to, co jest na równi z kapitałem finansowym podstawą rozwoju lokalnego. Poczucie zaangażowania na rzecz małej ojczyzny jest podstawą świadomego obywatelstwa.”³

Program Aktywności Lokalnej umożliwi również realizację art. 3 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, w którym ustawodawca stwierdza, iż „zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art. 2 ust. 1, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem”.

Program Aktywności Lokalnej Miasta Szczecinek na lata 2010 – 2013 stanowi praktyczną realizację zaleceń Unii Europejskiej oraz krajowych strategii i programów w zakresie polityki społecznej państwa i regionu, a w szczególności:

1. Strategią Rozwoju Kraju na lata 2007 – 2015,
2. Narodową Strategią Spójności na lata 2007 - 2013,
3. Strategią Polityki Społecznej na lata 2007 – 2013 MPiPS,
4. Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki – Narodowe Ramy Odniesienia na lata 2007 – 2013,
5. Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski,
6. Narodowa Strategia Rozwoju na lata 2007 – 2013,
7. Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego,
8. Strategią Rozwoju Miasta Szczecinek na lata 2008 – 2018 (Uchwała RM Nr 164/08 z dnia 28.01.2008),
9. Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Mieszkańców Szczecinka na lata 2009 – 2018 (Uchwała RM Nr XXVII/303/08 z dnia 15.12.2008)

³ Strategia Wspierania Rozwoju Społeczeństwa obywatelskiego na lata 2007 – 2013 MPiPS.

II. DIAGNOZA ŚRODOWISKOWA

Szczecinek jest 40 tys. miastem skupiającym urzędy, instytucje i placówki ważne dla funkcjonowania obywateli takie jak Urząd Miasta, Starostwo Powiatowe, Urząd Skarbowy, Szpital, Sąd Rejonowy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, banki, itp.. W Szczecinku funkcjonuje dobrze rozwinięty system opieki i oświaty rozpoczynający się od sieci przedszkoli poprzez szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły średnie, aż po filie szkół wyższych. W mieście swoje siedziby ma ok. 70 organizacji pozarządowych oraz liczne kluby i zespoły sportowe wraz z bogatym zapleczem rekreacyjno – sportowym. Miasto dysponuje również bogatą siecią ośrodków wsparcia dla osób starszych, chorych, niepełnosprawnych i bezdomnych.

1. PROBLEMY I ZAGROŻENIA

Niedostatek materialny i wykluczenie społeczne

W sferze zainteresowań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku rocznie pozostaje ok. 30% mieszkańców miasta.⁴ Działania ośrodka adresowane są do odbiorców świadczeń pomocy społecznej, dodatków mieszkaniowych, świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz dłużników alimentacyjnych.

Najbardziej dotknięci niedostatkiem materialnym, są klienci pomocy społecznej - kryterium dochodowe uprawniające do pomocy finansowej w roku 2009 wynosiło dla osób samotnie gospodarujących 477,00 zł, a dla osób w rodzinie 351,00 zł. Najczęstszą przyczyną udzielania świadczeń z pomocy społecznej nadal pozostaje bezrobocie. Jako dalsze przyczyny ubóstwa wskazywane są najczęściej: niepełnosprawność, długotrwała choroba, alkoholizm członka rodziny, bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Rocznie z samych tylko świadczeń pomocy społecznej korzysta ok. 1900 osób i rodzin. Analiza występujących wśród nich problemów wskazuje, iż nadal duży odsetek bo aż 46% dotyka problemem bezrobocia. Zjawisko to w porównaniu do lat ubiegłych (2004r.-75%, 2005r.-70%, 2006r.-60%, 2007r.-52%, 2008r.-46%) ulega jednak tendencji spadkowej. Analizując powyższe stwierdzić należy, iż wpływ na tę sytuację ma zmieniający się rynek pracy, migracje zarobkowe do krajów UE, uzyskiwanie świadczeń z systemów zabezpieczenia społecznego oraz intensywne prace socjalne aktywizujące klientów w zakresie zatrudnienia.

Odnotować przy tym należy, iż w latach 2002 – 2008 wskaźnik bezrobocia zarejestrowanego w Szczecinku spadł z 19,1% do 9,6%.⁵ Analizując liczbę osób bezrobotnych, mieszkańców Szczecinka należy zwrócić uwagę na następujące zjawiska niekorzystne:

- 1) wysoki odsetek bezrobotnej młodzieży, który w roku 2008 w przedziale wiekowym 18–24 lata wyniósł 18% ogółu bezrobotnych,
- 2) znaczną liczbę długotrwale bezrobotnych (w roku 2008 liczba osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy wynosiła 49% ogółu bezrobotnych),

⁴ Wszystkie dane statystyczne dotyczące pomocy społecznej zostały zaczerpnięte ze sprawozdań rocznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku.

⁵ Wszystkie dane statystyczne dotyczące bezrobocia zostały zaczerpnięte z informacji Powiatowego Urzędu Pracy w Szczecinku oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie

- 3) niski stopień wykształcenia zarejestrowanych bezrobotnych, który w roku 2008 wynosił:
- a) z wykształceniem zawodowym – 28%,
 - b) z wykształceniem podstawowym – 26%
 - c) z wykształceniem średnim ogólnym – 14%

Analiza stażu pracy osób bezrobotnych wskazuje, że dotyka ono głównie osoby bez doświadczenia zawodowego oraz osoby, których staż pracy wynosi więcej niż 30 lat.

Wśród bezrobotnych klientów ośrodka, znaczną grupę stanowią osoby pozostające bez pracy, nawet kilkanaście lat, dla których bezrobocie stało się stylem życia. Praca socjalna z tą grupą klientów jest zmuszonym procesem, nastawionym na zmianę podejścia klienta do swojej sytuacji i budowanie świadomości o własnej przydatności na rynku pracy.

Stąd każde pierwsze doświadczenie zawodowe niezależnie od formy zatrudnienia (wolontariat, umowa o pracę, prace społecznie użyteczne, staże, prace interwencyjne) jest ważnym elementem aktywizacji zawodowej, podobnie jak dostosowanie kwalifikacji i umiejętności do potrzeb rynku pracy poprzez kursy, szkolenia i edukację ustawiczną, zwiększa szanse bezrobotnego na otwartym rynku pracy.

Aktywność służb socjalnych to szereg działań metodycznie wprowadzanych do pracy z klientem. Poczynając od kontraktów socjalnych, obligujących do realizacji zadań zmierzających do podjęcia zatrudnienia, poprzez udział w Klubie Integracji Społecznej, kierowanie do prac społecznie użytecznych, finansowanie kursów zawodowych i przekwalifikowujących, pomoc w opiece nad osobami zależnymi, aż do faktycznego podjęcia i utrzymania zatrudnienia. Praktyka dowodzi, że takie rozwiązania przynoszą najlepsze efekty.

Niezaradność wychowawcza rodzin i brak umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, to niewielki odsetek badanej populacji (6% i 19%), utrzymujący się od lat na tym samym poziomie. Zasluguje jednak na szczególną uwagę, ponieważ dotyka dzieci. Niezaradność w wypełnianiu obowiązków lub ich całkowite zaniechanie przez rodziców, wymaga interwencji służb socjalnych poprzez: wsparcie rodzin, ochronę dzieci, a w sytuacjach braku poprawy odwołania się do sądu, który ma możliwość ingerencji w wykonywanie władzy rodzicielskiej. Wykorzystywane są tu wszystkie dostępne narzędzia pracy z rodziną oraz współpraca z pedagogami, wychowawcami świetlic środowiskowych, lekarzami rodzinnymi oraz kuratorami sądowymi.

Odrębną i bardzo specyficzną kategorią klientów pomocy społecznej są osoby bezdomne i uzależnione, często społecznie wykluczone. Największą trudnością pracy socjalnej z tymi osobami jest ich zmotywowanie do jakiegokolwiek aktywności zawodowej lub społecznej. Wspólnym mianownikiem tych środowisk jest występowanie uzależnienia, niechęć do podejmowania terapii oraz dziedziczenie ubóstwa.

Działania służb socjalnych oscylują wokół wszystkich możliwych problemów społecznych z jakimi borykają się mieszkańcy Szczecinka. To wymaga wdrażania co raz to nowszych rozwiązań, budowania kompleksowego systemu wsparcia i stosowania najefektywniejszych narzędzi pracy socjalnej. Jednym z takich narzędzi jest kontrakt socjalny, który weryfikuje klientów pomocy społecznej, bo z jednej strony wyklucza osoby dla których pomoc społeczna jest wypróbowanym sposobem na życie, z drugiej zaś wymaga od samych zainteresowanych

zaangażowania i partnerstwa w działaniu. W okresie od 2005r. do 2008r. zrealizowano **599 kontraktów**, których celem było przeciwdziałanie bezradności klientów, a także demaskowanie i eliminowanie ich postaw roszczeniowych.

Niezwykle trudno jest skłonić do samodzielności i aktywności osoby wykluczone społecznie, gdy konkurencją dla wynagrodzenia pozostaje zasiłek, a samo zatrudnienie nie chroni jeszcze przed ubóstwem.

Z przedstawionej diagnozy wynika, że obszarami do dalszej pracy jest wsparcie dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, aktywność zawodowa i społeczna osób wykluczonych społecznie oraz integracja środowiska lokalnego na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Bezpieczeństwo mieszkańców

Dla mieszkańców Szczecinka ważne jest nie tylko bezpieczeństwo socjalne i zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych, ale poczucie bezpieczeństwa fizycznego tj. min. środowiska wolnego od przemocy. Z danych Powiatowej Komendy Policji w Szczecinku wynika, iż w latach 2006 – 2008 na terenie miasta popełniono 169 przestępstwa przeciw życiu i zdrowiu, 2441 przestępstw przeciw mieniu oraz 81 bójek i pobić. Niepokojący jest udział młodzieży w tych patologicznych zjawiskach. I tak, rocznie w kradzieżach bierze udział ok. 70 nieletnich, a w przestępstwach narkotykowych odnotowuje się ok. 40 nieletnich sprawców. Potrzebą czasu jest więc tworzenie programów pracy z młodzieżą zagrożoną zjawiskami patologii społecznej takimi jak alkoholizm, narkomania, przestępczość.

Bezpieczeństwo mieszkańców to także przeciwdziałanie przemocy domowej, w tym zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla ofiar i sprawców przemocy, pomoc osobom stosującym przemoc w zmianie swoich zachowań, zwiększenie skuteczności służb powołanych do przeciwdziałania przemocy, pogłębienie wiedzy i zwiększenie świadomości dzieci, młodzieży i dorosłych o zjawisku przemocy domowej i sposobach radzenia sobie z tym problemem, wzrost kompetencji przedstawicieli różnych służb w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zwiększenie społecznej wiedzy, wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy.

Wśród klientów MOPS osoby doświadczające i przyznające się do problemu przemocy domowej stanowią 3% tj. ok. 30 środowisk. W ocenie pracowników ośrodka liczba ta jest niedoszacowana z uwagi na ciągle towarzyszący ofiarom przemocy wstyd przed ujawnieniem problemu oraz przekonanie o braku skutecznych form rozwiązania tego problemu.

2. POTENCJAŁ ŚRODOWISKOWY

Zasoby instytucjonalne

W Szczecinku funkcjonuje sieć sprawnie działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych oraz rozwoju lokalnego instytucji i placówek, zarówno publicznych jak też niepublicznych. Instytucje te zatrudniają pracowników o coraz wyższych kompetencjach zawodowych, a ich stabilna sytuacja finansowa wspomagana dodatkowo pozyskanymi środkami pozwala na prowadzenie działalności bieżącej, a także wprowadzanie nowej oferty

dostępnej dla mieszkańców miasta. Szansą na rozwój instytucji są m.in. środki dostępne z funduszy Unii Europejskiej.

Problem w zasobach instytucjonalnych stanowi nadal duży dystans poszczególnych jednostek do planowania i podejmowania wspólnych przedsięwzięć, nie tylko okazjonalnych ale przede wszystkim przy realizacji podstawowych zadań. Praca w partnerstwie szczególnie z wykorzystaniem metody projektowej nadal wymaga doskonalenia niezbędnych do tego umiejętności i otwartości.

Od kilku lat daje się zauważyć zainteresowanie instytucji i placówek udziałem w ich pracy wolontariuszy pozyskanych z zewnątrz. Rzadko jednak instytucje te organizują się i włączają w działania na rzecz środowiska lokalnego. Rozwój aktywności środowiskowej wymaga tworzenia odpowiednich struktur, które będą ją organizować i wspierać, a także popularyzacji dobrych praktyk w tym zakresie.

Analizując zasoby instytucjonalne należy wskazać na potrzebę zrozumienia i przychylności osób i gremiów decyzyjnych, bez których wiele działań środowiskowych nie mogłoby zaistnieć i które tworzą dobry klimat dla ich podejmowania.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi w rozwiązywaniu problemów społecznych mieszkańców Szczecinka

W Szczecinku jako grupy formalnie zorganizowane działalność prowadzi ok. 70 organizacji pozarządowych, w tym 8 organizacji działających na polu pomocy społecznej. Obszar oddziaływań pozostałych organizacji obejmuje całe spektrum życia społecznego tj. ochronę zdrowia, kulturę, turystkę, ochronę zwierząt i rozwój zainteresowań.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku włącza inicjatywy obywatelskie w system pomocy społecznej zlecając niektóre zadania organizacjom pozarządowym, udostępniając pomieszczenia ośrodka dla spotkań członków organizacji, organizując poradnictwo i szkolenia dla członków i wolontariuszy, czy też prowadząc działania z zakresu animacji społecznej.

Podnoszenie jakości świadczonych przez organizacje usług wymaga ustawicznego usprawniania ich funkcjonowania. Sektor pozarządowy jest nie tylko formą samoorganizacji społeczeństwa, ale też daje wsparcie, reprezentuje grupy i interesy mieszkańców, staje się ważnym pracodawcą otwartego rynku pracy.

Dostarczanie wiedzy mieszkańcom o funkcjonujących w Szczecinku inicjatywach obywatelskich oraz budowanie partnerstwa dla rozwiązywania problemów mieszkańców jest ważnym elementem Programu Aktywności Lokalnej Miasta Szczecinek. Niezbędne działania w tym sektorze to również konieczność odbudowania zapomnianej przez lata tradycji działań środowiskowych. W tym celu niezbędna wydaje się promocja różnorodnych inicjatyw tzw. dobrych praktyk, szczególnie tych realizowanych w partnerstwie publicznym, społecznym i prywatnym.

Budowanie i rozwój wszelkich organizacji wymaga dobrych, lokalnych liderów, których pozyskanie i kształtowanie jest równie ważnym zadaniem zarówno w ruchu pozarządowym jaki w instytucjach publicznych.

III. OPIS PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

1. CEL GŁÓWNY

Głównym celem Programu jest podniesienie poziomu aktywności mieszkańców Szczecinka oraz wzmocnienie lokalnych inicjatyw obywatelskich na rzecz samodzielnego rozwiązywania ważnych problemów społecznych, a w szczególności problemów osób korzystających ze świadczeń Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku, zagrożonych wykluczeniem społecznym. Osiągnięcie tego celu ma służyć realizacji polityki integracji społecznej kształtującej demokratyczny ład społeczny w środowisku lokalnym.

2. CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Zwiększenie wiedzy na temat potrzeb grup mieszkańców Szczecinka.
2. Tworzenie warunków do powstawania inicjatyw i funkcjonowania struktur na rzecz społeczności lokalnej.
3. Zapobieganie marginalizacji osób i rodzin poprzez wyrównywanie szans grup marginalizowanych, w tym długotrwale bezrobotnych, dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.
4. Aktywna integracja osób ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.
5. Wypracowanie modelu działań środowiskowych opartych na współdziałaniu organizacji, instytucji i obywateli, tworzenie płaszczyzny do dialogu społecznego.
6. Zwiększenie kompetencji członków organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej i ochrony zdrowia, edukacji, itp..
7. Zwiększanie działań prospołecznych poprzez promocję wolontariatu oraz szkolenie i wspieranie wolontariuszy działających na rzecz osób i rodzin dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.
8. Prowadzenie działań o charakterze informacyjnym, edukacyjnym, aktywizującym i integrującym różne grupy społeczności lokalnej.

3. ODBIORCY PROGRAMU

Program Aktywności Lokalnej jest skierowany do mieszkańców Szczecinka, w szczególności do osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym lub dotkniętych tym zjawiskiem, w tym m.in.: młodzieży w wieku 15-25 lat, osób długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych, bezdomnych, uzależnionych, rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, rodzin w kryzysie, osób zwolnionych z zakładów karnych, nieaktywnych zawodowo z uwagi na opiekę nad osobami zależnymi, osób będących klientami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku dotkniętymi długotrwałym bezrobociem i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Odbiorcami Programu będą również osoby z tzw. otoczenia osób wykluczonych społecznie tj. np. członkowie rodzin, osoby mieszkające we wspólnym gospodarstwie domowym lub w środowisku osób wykluczonych społecznie.

4. OPIS PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

W ramach Programu Aktywności Lokalnej przewiduje się możliwość zastosowania działań i instrumentów opisanych w „Zasadach przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych ...”, w tym w szczególności:

Środowiskowej pracy socjalnej:

1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami i rodzinami spełniającymi kryteria odbiorców Programu w celu wzmocnienia lub odzyskania zdolności do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie, w szczególności z wykorzystaniem kontraktu socjalnego.

Instrumentów aktywnej integracji:

1. Aktywizacja zawodowa: usługi dworactwa zawodowego, zajęcia w Klubie Integracji Społecznej, kursy zawodowe.
2. Aktywizacja edukacyjna - wspieranie kształcenia na poziomie wyższym studentów wywodzących się z rodzin klientów pomocy społecznej.
3. Aktywizacja społeczna:
 - a) treningi kompetencji dla rodziców z zakresu podstaw prowadzenia gospodarstwa domowego i opieki nad dziećmi,
 - b) przeciwdziałaniu eksmisją osób i rodzin dotkniętych niedostatkami poprzez projekt oddłużeniowy,
 - c) organizacja, promocja i wspieranie wolontariatu, w tym nabór i szkolenie nowych wolontariuszy,
 - d) zapewnienie młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym możliwości uczestnictwa w klubach, świetlicach, itp.,
 - e) wsparcie dla ofiar przemocy domowej, w tym poradnictwo socjalne, poradnictwo prawne, funkcjonowanie grupy wsparcia.

Działań o charakterze środowiskowym – wspierającym społeczność lokalną:

1. Edukacja społeczna i obywatelska - zorganizowanie i przeprowadzenie Forum Inicjatyw Pozarządowych.
2. Organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w przedsięwzięciach o charakterze integracyjnym i edukacyjnym – przeprowadzenie akcji na rzecz promocji i rozwoju idei hospicyjnej pod nazwą „Pola Nadziei”.

Działania zaplanowane w ramach Programu realizowane będą na podstawie szczegółowo opracowanych projektów poszczególnych przedsięwzięć.

5. PRZEWIDYWANE REZULTATY PROGRAMU

1. Wzrost kompetencji i aktywności mieszkańców oraz poziomu ich zaangażowania w życie społeczne, w tym także aktywności na rynku pracy.
2. Rozwój wolontariatu, jako płaszczyzny angażowania mieszkańców w proces rozwiązywania indywidualnych i lokalnych problemów.

3. Wzrost wiedzy mieszkańców Szczecinka o ofertach organizacji pozarządowych w zakresie aktywizacji zawodowej i społecznej.
4. Wzrost zaangażowania lokalnych instytucji oraz organizacji w podejmowanie wspólnych działań na rzecz społeczności lokalnych oraz grup społecznych (lokalne partnerstwa).
5. Wzrost wiedzy o zagrożeniach i stworzenie możliwości włączenia się młodzieży w działania na rzecz społeczności lokalnej.
6. Wzrost dostępu do informacji i poradnictwa służącego samodzielności życiowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
7. Podniesienie jakości działań środowiskowych, w tym inicjowanie nowych form i metod pracy dostosowanych do potrzeb oraz możliwości grup i społeczności.
8. Skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystywanie istniejących zasobów.
9. Zmiana postaw społeczności lokalnych wobec osób i grup defaworyzowanych.

Wartością dodaną Programu będzie wypracowanie nowych form współpracy lokalnych instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców Szczecinka.

6. OCENA ZASOBÓW NIEZBĘDNYCH DO UZYSKANIA ZAŁOŻONYCH CELÓW

Program realizować będą pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku oraz specjaliści zatrudnieni na potrzeby poszczególnych działań. Przewiduje się również możliwość powierzenia części zadań do realizacji organizacjom pozarządowym bądź to w trybie partnerstwa bądź też w trybie zlecenia zadania.

Podstawowym miejscem realizacji Programu będzie siedziba MOPS wyposażona w salę szkoleniową z niezbędnym zapleczem, dostępną dla osób niepełnosprawnych. Planujemy również adaptację pomieszczeń oraz zakup niezbędnego wyposażenia na potrzeby realizacji Programu. Przewiduje się także możliwość odpłatnego i nieodpłatnego korzystania z pomieszczeń i sprzętów będących w dyspozycji innych instytucji lub organizacji.

Nasze zasoby kadrowe stanowi grupa pracowników socjalnych pracujących w problemowych zespołach pracy socjalnej, a także specjaliści i konsultanci działu wsparcia rodziny i animacji społecznej posiadający niezbędne wykształcenie i doświadczenie potrzebne przy realizacji Programu.

7. ZARZĄDZANIE I ORGANIZACJA PROGRAMU

Dla potrzeb realizacji Programu powołany zostanie Zespół Projektowy, a wchodzący w jego skład pracownicy otrzymają przydział zadań. Pracą zespołu kierował będzie koordynator zgodnie z zakresem powierzonych obowiązków.

Rozliczenia finansowe programu poprowadzi dział księgowości MOPS.

Nad całością działań realizowanych w ramach Programu Aktywności Lokalnej nadzór sprawował będzie Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku.

Promocja PAL-u zapewni społeczności lokalnej dostęp do bieżącej informacji o działaniach podejmowanych w poszczególnych projektach.

8. CZAS TRWANIA PROGRAMU

Program będzie realizowany od dnia stycznia 2010 do dnia grudnia 2013 roku w ramach projektu systemowego „Szansa” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Przewiduje się, iż każdego roku na etapie składaniu wniosku do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie aktualizowane będą zadania projektu, jego budżet i harmonogram działań.

9. BUDŻET PROGRAMU

Przewiduje się, iż całkowity budżet Programu Aktywności Lokalnej Miasta Szczecinek na lata 2010 – 2013 wynosił będzie 1.300 tys. zł i będzie realizowany w ramach projektu systemowego „Szansa”. Na budżet ten składać się będą:

- środki Unii Europejskiej - Program Operacyjny Kapitał Ludzki - projekty systemowe dla ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie,
- środki własne gminy,
- środki własne podmiotów zaangażowanych w działania w ramach poszczególnych działań przewidzianych w programie aktywności lokalnej,
- środki pozyskane od sponsorów lub w ramach konkursów grantowych.

10. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Monitoring i ewaluacja będą prowadzone przez realizatorów poszczególnych działań zaplanowanych w ramach Programu. Celem monitoringu będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych pojawiających się podczas ich realizacji. W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami, a rezultatami dokonywane będą zmiany w przyjętych założeniach lub metodach pracy. Ponadto planuje się przygotowywanie i przedstawianie sprawozdania z realizacji Programu jako części składowej sprawozdania rocznego z działalności MOPS przedkładanego Burmistrzowi i Radzie Miasta Szczecinka.

Po zakończeniu realizacji PAL zostanie przygotowany raport końcowy podsumowujący całość podejmowanych działań. Raport będzie zawierał ocenę zrealizowanych przedsięwzięć oraz osiągniętych rezultatów. Wskazane zostaną również metody i formy działań, które powinny być kontynuowane w latach następnych.